

Diecézní synoda

2024 2026

Setkání zástupců pastoračních rad

21. října 2023 v Liticích

- 9:30 Přivítání, káva, zařazení do skupinky
- 10:00 Úvod: Pozvání na diecézní synodu**
- Úvodní slovo o diecézní synodě
- 10:15 1. blok: Praktické cvičení v pastoračním rozlišování**
- Praktické cvičení v pastoračním rozlišování v malých skupinách
 - Prezentace výsledků rozlišování jednotlivých skupinek
- 11:30 Přestávka
- 12:00 2. blok: Pastorační rozlišování ve službě pastorační rady**
- Prezentace „Pastorační rozlišování jako srdce služby PRF“
 - Otázky a odpovědi ke způsobu práce pastoračních rad
- 13:00 Oběd
- 14:00 3. blok: Pastorační rozlišování na diecézní synodě**
- Prezentace celkového harmonogramu synody
 - Prezentace tématu a podtémat synody
 - Prezentace způsobu výběru delegátů diecézní synody
 - Otázky a odpovědi k výběru delegátů a průběhu synody
- 14:50 Závěr: Vyslání na diecézní synodu**
- Společná přímluvná modlitba
 - Závěrečné slovo a požehnání

10:00 Úvod: Pozvání na diecézní synodu

Tři synodní otázky dané biskupem:

- A) Jakými konkrétními způsoby chceme v příštích 10 letech napomáhat k tomu, aby se lidé v naší diecézi setkali s Kristem?
- B) Jak v příštích 10 letech v naší diecézi uspořádáme rozmístění omezeného počtu kněží a ostatních pastoračních pracovníků, aby mohli zdravě žít a sloužit a věřící naplno prožívat svou víru?
- C) Jak v příštích 10 letech hmotně zajistíme život a službu naší diecéze s omezenými prostředky, které budeme mít k dispozici?

10:15 1. blok: Praktické cvičení v pastoračním rozlišování

Pracovní list

Úkol: Navrhněte název a motto diecézní synody

Dohodnutý „posunovač“ se domluví s někým dalším na zapisování

1. Jak jinými slovy vyjádřím tři synodní otázky?

- Každý se v tichu modlí, vnímá obsah otázek a zkouší si přeformulovat či shrnout vlastními slovy.
- Dokolečka se sdílíme o své vlastní formulace či shrnutí synodních otázek.

2. Co je spojuje? Jaký citát Písma se mi vybavuje?

- Setrváme v naslouchání, co jsme od druhých slyšeli, a hledáme formulace, které by je spojovaly.
- Stále v tichosti: Vybavuje se mi nějaký citát s Písma, který by toto společné téma vyjadřoval?
- Spontánně se sdílíme s ostatními o to, co se nám vybavilo na mysli, a sdílíme se o to, co nás oslovilo z formulací druhých.

3. Jaký název synody a jaké motto navrhujeme?

- Setrváme v tichu a snažíme se ze slyšeného vyhmátnout jeden název a jedno motto synody.
- Sdílíme se s ostatními o to, co navrhujeme.
- Hledáme s ostatními konsensus či většinovou shodu na 1 až 3 návrzích (můžeme je oznámkovat)

- **Prezentace výsledků rozlišování jednotlivých skupinek – plénium**

Návrhy názvu synody (dle abecedy)

Aby naše srdce hořelo

Cesta, pravda a život pro příštích 10 let

Dáme vám svobodu

Důvěřuj, jdi, neboj se!

Kam za 10 let?

Naslouchejme Kristu v druhých
Nebát se vykročit
Nebýt obíleným hrobem
Pane, co máme dělat?
Pane, co nám ještě chybí?
Postavme dům na skále
Pozdě, ale přece
Procedamus – vyjděme!
Proměna života místní církve
Proste a bude vám dáno, hledejte a naleznete!
S pokorou a odvahou v Kristu
S radostí na společné cestě
Společně s nadějí
Spolu okolo věčnosti
Spolu pod jednou Boží střešou
Životodárná udržitelnost

Návrhy názvu synody ze synodního týmu

Plzeňská diecéze – církev pro všechny?
Radost a naděje uprostřed dnešní reality
Radost evangelia uprostřed dnešní reality
Služba evangeliu uprostřed dnešní reality
Život v Kristu uprostřed dnešní reality

Návrhy na biblická motta

"Dej nám poznat své cesty, Hospodine" (srov. Ž 25,4)
"Žeň je hojná, ale dělníků málo..." (Mt 9,37)
"Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi a já vás občerstvím" (Mt 11,28)
"A poznali, že jsou nazí" (Gn 3,7)
"Pojďte a uvidíte!" (Jan 1,39)
"Zajedte na hlubinu a spustě sítě!" (srov. Lk 5,4)
"Mistře, kde bydlíš?" (Jan 1,38)
"Já jsem Cesta, Pravda a Život" (Jan 14,6)
"Vytrvejte v běhu jak je nám uloženo s pohledem na Ježíše" (srov. Žid 12,1b-2a)
"Nebojte se!" (Jan 16,29-33)
"Půjdeš-li, půjdem!" (srov. Sd 4,8)
"Přišel jsem, aby měly život" (Jan 10,10)
"Pokoj vám! Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás" (Jan 20,21)
Nebýt obíleným hrobem (srov. Mt 23,27)

12:00 2. blok: Pastorační rozlišování ve službě pastorační rady

Kardinál Hollerich ve středu na synodě v Římě o tématech čtvrtého modulu *Instrumenta laboris*

[Synoda, nová témata, kard. Hollerich: Mission Impossible? - Vatican News](#)

Druhé téma: Hledání konsenzu

Druhý článek se týká **společné praxe rozlišování**. Na vlastní kůži, nebo spíše v srdci, jsme osobně zakusili moc tak jednoduchého nástroje, jakým je **duchovní konverzace**. Jak můžeme jeho dynamiku vnést do **rozhodovacích procesů církve** na různých úrovních? Jak se můžeme naučit utvářet **konsenzus**, který nepolarizuje a zároveň respektuje výraznou roli autority, aniž by se izolovala od společenství? To je výzva **společného rozlišování**.

Třetí téma: Struktury a instituce

Třetí bod nám připomíná, že život lidských společenství, a tedy i církve, nevyhnutelně prochází **budováním struktur a institucí**, které přetrvávají v čase a nabízejí lidem **možnosti účasti a růstu**. Každá instituce může nabízet některé příležitosti, ale jiné ne? **Které z nich více odpovídají synodální církvi?** Uvažujme konkrétně, začněme u institucí, které již existují, jako jsou **pastorační rady**, a ověřme si míru jejich skutečné synodality.

Směrnice pro službu PRF v plzeňské diecézi z r. 2020

(1.1) Poslání: Pastorační rada farnosti je poradním orgánem faráře, který má „napomáhat rozvoji pastorační péče ve farnosti“ (srov. kán. 536 CIC) tím, že vytváří prostor pro **pastorační konzultace** (společné pastorační rozlišování), které (analogicky k poslání diecézní pastorační rady v kán. 511 CIC) spočívají v tom, že PRF pod vedením faráře v jednotě s biskupem **zkoumá** vše, co se vztahuje k pastoračnímu působení ve farnosti, **uvažuje** o tom ve světle evangelia a pastoračních priorit diecéze a **navrhuje** z toho plynoucí praktické kroky.

Kodex kanonického práva kán. 512 z r. 1983

(Pastorační radě) „přísluší **zkoumat** (*investigare*) pod vedením biskupa vše, co se vztahuje k pastorační činnosti v diecézi, toto také **projednávat** (*perpendere*) a **předkládat** (*proponere*) o tom praktické závěry“.

Christus Dominus z r. 1965 (čl. 27)

„Úkolem diecézní pastorační rady bude **zkoumat** vše, co souvisí s pastoračním působením, **radit se** o tom a **vyvozovat** praktické závěry.“

Gaudium et spes z r. 1965 (čl. 4)

„Aby církev splnila tento úkol, musí neustále **zkoumat** znamení doby a **vykládat** je ve světle evangelia, aby mohla způsobem každé generaci přiměřeným **odpovídat** na věčné otázky, které si lidé kladou.“

Mater et magistra Jana XXIII. z r. 1961 (čl. 236)

„Existují tři fáze, které by měly být běžně sledovány při převádění principů sociální nauky do praxe. Za první, **prozkoumání** konkrétní situace; za druhou, **formování** úsudku o této situaci ve světle zmíněných principů; za třetí, **rozhodnutí**, co v daných okolnostech může a má být vykonáno, aby byly tyto principy realizovány. To jsou tři fáze, které jsou obvykle pojmenovány třemi termíny: **vidět, soudit, jednat**. Pro mladé lidi je velmi důležité, aby si tuto metodu osvojili a aby ji praktikovali. Poznání získané tímto způsobem nezůstane na pouhé abstraktní rovině, ale je chápáno jako něco, co musí být realizováno v akci.“

Joseph Cardijn, belgický kněz, později kardinál (1882 – 1967)

Zakladatel hnutí Křesťanské dělnické mládeže (kolem r. 1925); u nás P. M. Habáň, P. S. Braitto, J. Zvěřina, A. Mandl, A. Heidler, O. Mádr, J. Bárta a především chorvatský kněz, jezuita prof. Tomislav Poglajen (Kolakovič), který žil od r. 1943 na Slovensku a v letech 1945–6 položil i v Praze základy k hnutí

vycházejícího z principů Josepha Cardijna, s nímž před tím v Belgii spolupracoval – metoda „vidět – soudit – jednat“:

1. **Vidět** (vnímat, naslouchat, pozorovat, prozkoumat, popisovat, vstoupit, nechat se zasáhnout, zakoušet): Prvním krokem či momentem je přesné, hluboké, od předsudků osvobozené vnímání konkrétní životní situace, při kterém dáváme do závorky jak vlastní, tak přejaté teoretické úsudky. Nejde zde však o rádobu objektivní sociální analýzu. Již při tomto pozorném vnímání zde člověk vstupuje do postoje úcty ke zkoumanému životu ve vši jeho jedinečnosti a zranitelnosti. Již tento první krok je krokem osobní víry, která zkoumanou situaci zevnitř proměňuje tím, že tato citlivá pozornost je odrazem milující Boží pozornosti. Víra je zde tedy podstatnou dimenzí tohoto počátečního vnímání a nepřistupuje teprve až ve druhém „kroku“ jako určitá normativní instance. Také třetí „krok“, jednání, je již imanentně obsažen v tomto počátku. Viz klasické pojetí kontemplace jako „dlouhého milujícího pohledu na realitu“.
2. **Posoudit** (promýšlet, hodnotit, reflektovat, porozumět, srovnávat, interpretovat, vykládat, zvažovat, uvažovat, projednávat, radit se, usuzovat): Tento druhý krok či moment směřuje ke hlubšímu porozumění vnímané zkušenosti skrze reflexi ve světle obecných teoretických a teologických poznatků o životě, srovnávání s podobnými zkušenostmi, porovnávání s životními příběhy druhých lidí či zasazení do širšího organizačního nebo kulturního kontextu. Podstatným nástrojem tohoto kroku je společný rozhovor, při kterém je rozšiřována perspektiva jeho účastníků o pohledy druhých, prohlubuje se schopnost kritiky běžně přijímaných teorií a odvaha k osobnímu obětavému nasazení se ve prospěch potřebných. Postoj víry, který je v procesu klíčový už od počátku, se zde rozšiřuje ve své perspektivě.
3. **Jednat** (navrhovat, konat, proměňovat, odpovídat, rozhodovat, doporučovat, plánovat konkrétní akce): Posledním krokem či momentem je postoj zacílení k jednání, která má ovlivnit a pomoci proměnit životní situaci, všednodenní život, životní podmínky, osobnost a zralost víry účastníků i společenské vztahy a struktury. Základ této proměny je obsažen již v obou předchozích krocích či momentech, avšak zde se stává tento cíl explicitním. Celý proces vede k novým poznatkům zacíleným na nové jednání a proměněnou praxi jak lidí, kteří jsou předmětem našeho zkoumání, tak těch, kteří se účastní procesu tohoto zkoumání.

Bernard Lonergan, kanadský jezuitský filosof a teolog (1904 – 1984)

Transcendentální metoda v teologii inspirovaná metodou bádání přírodních věd, *Insight* (1957), *Method in Theology* (1972) – struktura lidského poznání:

- experiencing (zakoušení) – be attentive (buď vnímavý),
- understanding (porozumění) – be intelligent (buď chápavý)
- judging (posuzování) – be reasonable (buď uvážlivý)
- deciding (rozhodování) – be responsible (buď zodpovědný)

Duchovní konverzace – synodní metoda – důležitost prokládání chvílemi tiché modlitby

1. **moment: naslouchání** vlastnímu srdci a sdílení ovoce tohoto naslouchání
2. **moment: rozhovor** s druhými a sdílení toho, co v nás rezonuje a je živé
3. **moment: odpověď** na společné hledání další cesty, ke které nás vede Duch svatý

Náboženská
TRADICE

Okolní
KULTURA

Individuální a komunitní ZKUŠENOST

Duchovní rozlišování podle sv. Ignáce

Jak již bylo naznačeno při prezentaci předchozího modelu, modely teologicko-pastorační reflexe mohou být velmi dobře doplněny hlubší spirituální dimenzí, která může čerpat např. z pravidel rozlišování duchů sv. Ignáce z Loyoly,¹ v jejichž světle si můžeme v různých kontextech klást tři základní otázky:

1. Komu patřím a kam jdu? ("východisko a základ")

DC (Duchovní cvičení sv. Ignáce) 23, 169, 179, 184 (východisko, cíl, indiference, obraz vah)

Základním předpokladem je postoj tzv. „*indiference*“ neboli nepředpojatosti, která Bohu nejprve dává jakousi plnou moc k čemukoli: „Pane, jak ty chceš.“ K tomu bude dobré si připomenout „*Východisko a základ*“ exercicií (DC 23):

23 Člověk je stvořen, aby chválil Boha, našeho Pána, vzdával mu úctu a sloužil mu, a takto spasil svou duši. Ostatní věci na světě jsou stvořeny pro člověka a aby mu pomáhaly k dosažení cíle, pro který je stvořen.

Z toho plyne, že je má člověk užívat natolik, nakolik mu k jeho cíli pomáhají, a natolik že se jich musí zříci, nakolik mu v tom překáží.

Proto je nutné, abychom se vůči všem stvořeným věcem stali indiferentními ve všem, co je dovoleno svobodě našeho rozhodnutí a není jí zakázáno. A tak, co se nás týká, nemáme chtít více zdraví než potupu, dlouhý život než krátký; a stejně tak ve všech ostatních věcech, že si přejeme a volíme jedině to, co nám více napomáhá k cíli, pro který jsme stvořeni.

2. Pod jakým vlivem právě teď stojím? ("pravidla rozlišování duchů")

Dva základní směry (DC 314 - 315; 335) pravdivostní tabulka (+ + dává +; - - dává +; + - dává -; - + dává -)

Dvě základní zkušenosti člověka, který "postupuje ve službě Bohu"(DC 316 - 317): útěcha a neútěcha

¹ IGNÁC Z LOYOLY, *Duchovní cvičení* (Řím – Praha, 1990). Pro podrobný výklad těchto pravidel viz Norbert Baumert, *Rozlišuj duchy: Pomoc k duchovnímu rozlišování podle Ignáce z Loyoly*, překlad z Dem Geist Jesu folgen, Vier-Türme-Verlag, Münsterschwarzach 1988; k dispozici online na www.agas.cz. Viz také SAMUEL PRÍVARA A PAVEL BANĎOUCH: *Rozhoduj se jako jezuita – Krátký průvodce ignaciánským rozlišováním*, Alpha Book 2022, a SAMUEL PRÍVARA: *Jezuitský návod na rozlišování – Krátký průvodce ignaciánským rozlišováním II*, Alpha Book 2023.

3. Co mám konkrétně dělat? ("pravidla pro správnou volbu")

Východisko dobré volby (nejdůležitější!!!) - pohled na to "Komu patřím"

Tři "doby" (způsoby, cesty) rozlišování podle sv. Ignáce (DC 175 - 178) a jejich provázanost

175 *Tři doby. V každé z nich se může vykonat správná a dobrá volba.*

První doba je, když Bůh, náš Pán, tak pohne vůlí a přitáhne ji k sobě, že zbožná duše následuje to, co jí bylo ukázáno, aniž by pochybovala nebo mohla vůbec pochybovat. Tak to udělali sv. Pavel a sv. Matouš, když následovali Krista, našeho Pána.

176 *Druhá. Člověk má po zkušenostech z útěch a neútech a z rozlišování různých duchů dostatek světla a poznání.*

Třetí doba je klidná. Člověk nejdříve rozvažuje, k čemu se narodil, aby totiž chválil Boha, našeho Pána, a spasil svou duši. A poněvadž po tom touží, volí jako prostředek život nebo stav v souladu s církví, aby dosáhl pomoci ve službě svému Pánu a při spáse své duše. Řekl jsem „klidná doba“: kdy totiž duše není zmítána rozličnými duchy a používá svobodně a klidně své přirozené schopnosti.

178 *Nevykoná-li se volba v první nebo druhé době, následují vzhledem k této třetí době dva způsoby, jak volbu vykonat.*

Společné rozhodování

Celé společné rozlišování může být zakončeno rozhodnutím o přijetí nějakého konkrétního doporučení. Způsob společného rozhodnutí si může společenství samo předem stanovit. Během určeného času ztišení každý napíše svoji odpověď na konkrétně formulovanou otázku. Dle situace se proces rozlišování opakuje, dokud nedojdete k rozhodnutí či k jeho odložení.

Ke společnému rozhodnutí můžeme dospět jedním z následujících způsobů:

- a. *Konsenzuální způsob (princip souhlasu všech - v obzvlášť důležitých případech):* Některou z variant zvolíte pouze tehdy, když se pro ni po několika kolech (tajného či veřejného) hlasování rozhodnete jednohlasně všichni. Pokud žádná z variant nezíská jednohlasý souhlas, rozhodnutí se odloží nebo se v modlitbě, dalším sdílení a vzájemném naslouchání a v opakovaných pokusech setrvává tak dlouho, až se jej dosáhne. Zde je důležité, aby ti, kteří zastávají třeba menšinový názor, ale s hlubokou jistotou, že je to pravá cesta, se nenechali zviklat a vytrvali v něm. Může se stát, že se při postupně prohlubovaném a pročištěvaném procesu rozlišování nakonec většina přikloní k jednomu jedinému původně opačnému hlasu. Konsenzus nemusí znamenat, že zvolené řešení je preferované všemi, ale všichni souhlasí, že je to cesta, kterou jsou ochotni společně jít.
- b. *Většinový způsob (princip většiny - v méně důležitých případech či je-li nutné rozhodnout):* Některou z variant zvolíte tehdy, získá-li (třeba po několika kolech hlasování) potřebnou dohodnutou většinu (prostou, nadpoloviční, dvoutřetinovou většinu přítomných či všech členů společenství apod.). Hlasování může být jmenovité nebo tajné. Riziko nespolutržení přehlasovaných.
- c. *Konzultativní způsob (rozhoduje autorita po vyslechnutí ostatních):* Rozhodnutí může být v nějakých situacích ponecháno právoplatné autoritě, která vyslechne názor ostatních (i tam je ovšem třeba nechat prostor pro naslouchání a porozumění) a pak sama rozhodne. Riziko nevtažení do společné cesty všech.
- d. *Rozhodnutí svěřené odborníkovi:* V některých případech se společenství rozhodne, že rozhodnutí ponechá na tom, kdo té které oblasti nejlépe rozumí.

Přijetí konečného rozhodnutí a jeho další prověření: Výsledky hlasování či konsenzu nemusí ještě samozřejmě znamenat přijetí konečného rozhodnutí v rozlišované záležitosti, ale jistě jsou určitou přípravou na ně. Rozhodnutí samo může vykonat představený společenství. Role výsledků hlasování bude záviset na právních ustanoveních rozlišujícího společenství nebo také na pravidlech, která byla dohodnuta před započítáním procesu rozlišování. Je také důležité, aby i ti, kteří měli jiný názor, se pokusili nasadit své síly k realizaci zvolené varianty. Teprve po nějaké době je možné pokusit se hodnotit, jaké toto rozhodnutí nese ovoce, které je potvrzením správnosti rozhodnutí, a podle toho se pro něj dále nasadit či je případně zkorigovat.

Společné pastorační rozlišování

Dohodneme se na tématu, postavíme se před Boží tvář, vstoupíme do vnitřní svobody a v tichosti se modlíme.

Dohodneme se na tom, kdo bude proces rozlišování moderovat a kdo bude zapisovat.

1. **VIDĚT: Kde jsme a jak to tam vypadá?** Nasloucháme zkušenostem a pocitům ve svém životě a ve svém okolí, popisujeme situaci a sdílíme se s druhými o ovoce tohoto naslouchání. Kolečko s omezenou dobou vstupů. Tichá modlitba – vnímavost pro to, co jsme slyšeli, co to v nás vyvolalo, zda spíše pokoj, nebo nepokoj.
2. **POSODIT: Kam chceme dojít a proč?** Vstupujeme spontánně do rozhovoru se sdílením druhých, s Božím slovem a s dnešní kulturou, snažíme se v rozhovoru situaci porozumět a rozlišujeme, co je pro nás důležité. Tichá modlitba – vnímavost pro to, co jsme prožili ve druhém kole rozhovoru, prohloubení, posouzení.
3. **JEDNAT: Kudy se tam vydáme?** Rozhodujeme se pro konkrétní cestu vedoucí nejlépe k dohodnutému cíli, hledáme konsensus na konkrétních praktických krocích na této cestě a navrhuje praktická řešení. Modlitba díkůvzdání – poděkování za proces rozlišování a za požehnání, které je připravené na další cestě.

Slavíme Boží přítomnost na nové cestě a průběžně vyhodnocujeme její ovoce.

Výňatek ze Směrnic pro službu pastoračních rad farností v plzeňské diecézi (Sbírka pokynů 1 / 2020)

1. Poslání pastorační rady farnosti

1.1. **Poslání:** Pastorační rada farnosti (dále PRF) je poradním orgánem faráře, který má „napomáhat rozvoji pastorační péče ve farnosti“ (srov. kán. 536 CIC) tím, že vytváří prostor pro **pastorační konzultace** (společné pastorační rozlišování), které spočívají v tom, že PRF pod vedením faráře v jednotě s biskupem

- **zkoumá** vše, co se vztahuje k pastoračnímu působení ve farnosti,
- **uvažuje** o tom ve světle evangelia a pastoračních priorit diecéze a
- **navrhuje** z toho plynoucí praktické kroky.

1.2. **Oblast působnosti:** Tématem pastoračních konzultací v PRF může být vše, co se týká pastoračního působení ve farnosti, kromě obecných otázek nauky víry, morálních principů a církevního práva, liturgických rubrik a rozhodnutí diecézního biskupa.

1.3. **Povinné pastorační konzultace:** V následujících situacích jsou konzultace v PRF před učiněním konečného rozhodnutí farářem povinné:

- **Pastorační směřování farnosti:**
 - formulace dlouhodobých pastoračních záměrů v životě a službě farnosti
 - formulace současných pastoračních priorit v životě a službě farnosti
- **Personální rozhodnutí ve farnosti:**
 - zřízení či zrušení pracovních míst a uzavření či ukončení pracovních smluv
 - návrhy na ustanovení akolytů, mimořádných služebníků eucharistie, lektorů, katechetů, případně dalších služeb v souladu s kán. 230 – 231 a 804 – 805 CIC
 - návrh na jmenování ředitele či ředitelky farní charity
 - žádost o přijetí za aspiranta trvalého jáhenství
- **Správa majetku farnosti:**
 - konzultace dlouhodobé vize hospodaření farnosti
 - konzultace ročního rozpočtu hospodaření farnosti
 - seznámení se se zhodnocením ročního vyúčtování hospodaření farnosti

1.4. **Doporučené pastorační konzultace:** Kromě tohoto je vhodné, když jsou v PRF konzultovány i další důležité pastorační kroky v životě a službě farnosti, jako např.:

- **Plánování pastoračního programu:** tvorba ročního kalendáře klíčových pastoračních akcí; organizace bohoslužeb ve farnosti; příprava důležitých pastoračních, duchovních, evangelizačních, vzdělávacích či diakonických akcí či projektů apod.
- **Důležitá organizační rozhodnutí:** založení či zrušení farních skupin, týmů či organizací; zásadní změny v organizaci farní pastorace; zvažování změn hranic farnosti; ekonomická rozhodnutí, která mohou významně ovlivnit pastorační situaci farnosti apod.
- **Personální změny duchovních:** v odůvodněných případech může PRF požádat biskupa o konzultaci ohledně jím plánované změny týkající se duchovních působících ve farnosti (odchod faráře na požádání či do důchodu, změna provizorního ustanovení apod.)

1.5. **Povinné procesní konzultace:** Konzultace v PRF vyžadují následující situace:

- **Procesní konzultace týkající se PRF a ekonomické rady farnosti (dále ERF):** odvolání člena PRF; výběr členů ERF; jmenování zástupce PRF v ERF; odvolání člena ERF
- **Pastorační vizitace farnosti:** vyslovení se k celkové pastorační situaci ve farnosti při vizitaci okrskového vikáře či diecézního biskupa ve farnosti

2. Kompetence pastorační rady farnosti

2.1. **Utváření rozhodnutí:** Ačkoli konečné rozhodnutí vždy činí farář a ačkoli není povinen se doporučením PRF řídit, konzultace v PRF jsou pro něj důležitým prostorem pro postupné utváření jeho rozhodnutí. Proto se také od doporučení pastorační rady nemá farář bez přesvědčivějšího důvodu odchýlit, hlavně pokud k němu PRF dospěla na základě souhlasu všech jejích ostatních členů.

2.2. **Přijetí doporučení:** Pokud je farář s průběhem pastoračních konzultací srozuměn a může se ztotožnit s doporučením PRF, přijme je za své.

2.3. **Nepřijetí doporučení:** Pokud farář nechce doporučení PRF přijmout za své, vyjádří své výhrady a požádá PRF, aby se pokusila záležitost znovu zvážit. Pokud ani po opětovném zvážení záležitosti nechce doporučení přijmout, seznámí ostatní členy PRF s důvody svého rozhodnutí.

2.4. **Řešení sporných situací:** Pokud farář nepřijme doporučení PRF v případech povinných konzultací podle bodu 1. 3., může PRF zvážit odložení tématu na příští setkání. PRF se také může rozhodnout, že se prostřednictvím svého sekretáře (nebo nejstaršího člena, není-li sekretář jmenován) obrátí na generálního vikáře – statutárního zástupce nebo diecézního biskupa, aby osobně či skrze jím určeného delegáta napomohl k řešení. Do jeho rozhodnutí se farář zdrží jednání v té věci; hrozí-li nebezpečí z prodlení, obrátí se farář pro rozhodnutí přímo na ordináře.

2.5. **Vyjádření okrskovému či generálnímu vikáři nebo biskupovi:** PRF se může i v některých dalších pro život a službu farnosti závažných pastoračních situacích rozhodnout, že svůj názor (stejně jako v čl. 2. 4.) sdělí okrskovému vikáři, generálnímu vikáři nebo diecéznímu biskupovi.

13.00 Oběd

14:00 3. blok: Pastorační rozlišování na diecézní synodě

Tři etapy synody

1. etapa: KDE JSME? – VNÍMAT REALITU

„Mistře, kde bydlíš? Pojďte a uvidíte!“ (Jan 1,38n)

Během 1. etapy (leden až říjen 2024) budeme **vnímat** (vidět, mapovat, popisovat, prozkoumávat, zkoumat, *investigare*) reálnou misijní (A), personální (B) a ekonomickou (C) situaci v naší diecézi a snažit se jí hlouběji porozumět a přijmout.

Generální shromáždění synody např. 25. –28. října 2024 (pátek až pondělí s volným pondělkem)?

2. etapa: KAM JDEME? – POSOUDIT CÍL

„Já jsem ta Cesta!“ (Jan 14,6)

Během 2. etapy (listopad 2024 až říjen 2025) budeme tuto trojí realitu **posuzovat** (reflektovat, hodnotit, uvažovat, projednávat, *perpendere*) ve světle Božího slova, církevních dokumentů a zkušenosti širší církve a hledat základní ukazatele cesty a její konkrétní cíle.

Generální shromáždění synody např. 25. – 28. října 2025 (sobota až úterý s volným úterkem)?

3. etapa: KUDY PŮJDEME? – NAVRHOVAT CESTY

„Následuj mne!“ (Jan 21,19)

Během 3. etapy (listopad 2025 až únor 2026) pak budeme ve všech těchto třech oblastech biskupovi **navrhovat** (*proponere*) konkrétní praktické kroky či závěry pro další cestu diecéze v nejbližších 10 letech.

Generální shromáždění synody leden / únor 2026 (prodloužený víkend je pátek 1. až neděle 3. 5. 2026)?

Příklad rozpracování témat synody do tří synodních etap

A) SETKÁNÍ S KRISTEM

Jakými konkrétními způsoby chceme v příštích 10 letech napomáhat k tomu, aby se lidé v naší diecézi setkali s Kristem?

1. etapa: Kdo jsou, co potřebují, jak žijí a komunikují a jaké nejistoty prožívají dnešní lidé v naší diecézi, co konkrétně již nyní nejčastěji vede k jejich setkání s Kristem a co je naopak spíše odrazuje?
2. etapa: Co nám o poslání církve (diecéze, farnosti) dnes říká papež František, synoda o synodalitě a samo evangelium interpretované pro dnešní dobu a co to pro nás konkrétně znamená v naší situaci?
3. etapa: Co konkrétního budeme v nejbližších letech dělat pro setkání lidí v diecézi s Kristem a na jaké oblasti, způsoby pastorační činnosti či konkrétní aktivity se při tom především zaměříme?

B) PROSTORY ŽIVOTA

Jak v příštích 10 letech v naší diecézi uspořádáme rozmístění omezeného počtu kněží a ostatních pastoračních pracovníků, aby mohli zdravě žít a sloužit a věřící naplno prožívat svou víru?

1. etapa: Kdo momentálně tvoří společenství katolických věřících a služebníků evangelia v naší diecézi, a s kým a v jakých rolích můžeme v příštích 10 letech v naší diecézi počítat?
2. etapa: Jaké pastorační role, způsoby spolupráce a rozmístění kněží a dalších pastoračních spolupracovníků v diecézi odpovídá této personální realitě a poslání církve v dnešním světě?
3. etapa: Jak konkrétně tomu v nejbližších letech uzpůsobíme pastorační struktury, jakým způsobem budeme vzdělávat pastorační spolupracovníky a jaké prostředky jim poskytneme k jejich službě?

C) SLOUŽÍCÍ MAJETEK

Jak v příštích 10 letech hmotně zajistíme život a službu naší diecéze s omezenými prostředky, které budeme mít k dispozici?

1. etapa: Jaká je ekonomická (finanční a majetková) situace naší diecéze dnes, jak se na ní podílejí různé druhy zdrojů, do čeho a jak investujeme a s jakým vývojem můžeme počítat do 10 let?
2. etapa: Jaké jsou základní principy, realistické modely a příklady z jiných diecézí zdravě se rozvíjející evangelijně inspirované a na službu evangelia a poslání církve zaměřené církevní ekonomiky?
3. etapa: Jak konkrétně za této situace, ve světle těchto principů a s tímto výhledem hmotně zajistíme život a službu farností a diecézních aktivit a diecézí zřizovaných organizací?

Výběr názvu a motta synody

Dnes vygenerované návrhy názvu synody budou spojené do jednoho seznamu s dalšími návrhy již dříve vygenerovanými v synodním týmu a budou s příslušným „návodem k použití“ zaslány mailem všem účastníkům dnešního setkání zástupců PRF v Liticích. Každý z účastníků dnešního setkání bude mít možnost z tohoto seznamu vybrat jeden až tři návrhy názvu synody, každému z nich přiřadit 1 až 3 body (čím vyšší počet bodů, tím je název hodnocen lépe) a do neděle odeslat na synoda@bip.cz. Z pěti nejlépe hodnocených návrhů pak biskup Tomáš vybere jeden.

Výběr synodních delegátů z farností

Pracovní text pravidel pro volbu kandidátů synodních delegátů z jednotlivých farností – finální verze pravidel s praktickými pokyny a termíny bude do farností rozeslána později. Červeně jsou vepsány opravy zanesené na základě diskuze v Liticích a následně zaslanych dotazů. Lze i dále posílat dotazy či připomínkovat tam, kde pravidla nejsou jasná.

Podle kán. 463 § 1, 5° CIC delegáty diecézní synody z řad „křesťanů laiků, včetně členů společností zasvěceného života“ volí diecézní pastorační rada, a to „způsobem a v počtu a stanoveném diecézním biskupem“. Diecézní biskup tímto stanovuje způsob této volby a vyhrazuje si možnost udělit výjimky.

- 1. Kdo může volit:** Právo zvolit svého kandidáta pro volbu synodního delegáta má každá pastorační rada sídelní farnosti **spojená s ekonomickou radou téže farnosti**. Pokud některá z excurrento spravovaných farností má vlastní pastorační / **ekonomickou** radu, pro účely této volby bude spojena s pastorační / **ekonomickou** radou farnosti sídelní. **Výjimky řeší biskup. Kněží se volby kandidáta neúčastní (volí si vlastní zástupce), mohou však být volbě přítomni.**
- 2. Kdo koordinuje:** Pastorační rada farnosti si zvolí (vybere) jednoho ze svých členů, který bude koordinovat celý proces výběru kandidáta pro volbu synodního delegáta (tzv. „koordinátora výběru“) a zašle jeho jméno spolu s e-mailovým kontaktem synodnímu týmu (na synoda@bip.cz).
- 3. Synodní skupiny:** V případě, že ve farnosti působila jedna či více synodních skupin, které zaslaly zápisy ze svých setkání na biskupství, jejich členové mají právo se účastnit volby kandidáta na synodního delegáta farnosti jako voliči. Spolu se členy PRF a **ERF** (bez kněží) se tak stávají „oprávněnými voliteli“.
 - 3.1. Kontakt na synodní skupinu koordinátor výběru dostane z biskupství (jestliže je známo její složení, pak i se jmény jejích členů, pokud ne, pak se jménem moderátora či koordinátora).
 - 3.2. Synodní skupiny budou o této možnosti zapojit se do volby kandidáta na synodního delegáta informovány z biskupství mailem dle mail-listu synodních skupinek.
- 4. Zřeknutí se volby:** Oprávnění volitelé se mohou v jakémkoliv okamžiku volby delegáta rozhodnout tajnou volbou, že se zřeknou práva volby kandidáta na synodního delegáta a že postoupí obsazení místa svobodnému výběru ze strany diecézního biskupa (platné při 2/3 většině hlasů přítomných).

5. **Kdo může být volen:** Za kandidáta na synodního delegáta je volitelný kdokoliv z farnosti (či excurrento spravované farnosti) starší 16 let, který je srozuměn se smyslností synodních otázek, souhlasí s navržením na kandidáta a zaváže se k aktivní spolupráci na průběhu a slavení synody během celého jejího trvání včetně účasti na třech generálních shromážděních konaných o prodloužených víkendech (vždy včetně jednoho pracovního dne).
6. **Kdo navrhuje:** Kandidáta na volbu za synodního delegáta může navrhnout kdokoli z farnosti, kde tato možnost a způsob navrhování spolu s popsáním role a nároků na synodního delegáta musí být v ohláškách, na vývěskách a na farním webu či zpravodaji oznámeny minimálně 14 dní předem.
7. **Způsob volby:** Všichni oprávnění volitelé musí být o termínu a místu konání volby včas osobně informováni. Volba kandidáta na synodního delegáta probíhá v atmosféře pastoračního rozlišování nesené vzájemným nasloucháním a modlitbou. Vlastní volba je tajná, zvolen je ten, kdo získá nadpoloviční množství hlasů všech přítomných oprávněných volitelů.
 - 7.1. Jestliže v 1. kole nikdo nadpoloviční počet hlasů nezíská, koná se stejným způsobem 2. kolo.
 - 7.2. Jestliže ani ve 2. kole nikdo nezíská nadpoloviční počet hlasů, koná se 3. kolo již jen se dvěma kandidáty, kteří ve 2. kole obdrželi nejvíce hlasů.
 - 7.3. Při rovnosti hlasů ze 2. kola postupuje či je ve 3. kole zvolen mladší z nich.
8. **Oznámení volby:** O volbě kandidáta (resp. o zřeknutí se práva volby) a o přijetí závazků zvoleného kandidáta aktivně se podílet na slavení synody je vyhotoven zápis (na příloženém formuláři) a **do XX.XX.2024** zaslán synodnímu týmu (na synoda@bip.cz).
9. **Diecézní pastorační rada:** Jména navržených kandidátů na synodní delegáty projedná DPR a zpravidla každého takto navrženého doporučí biskupovi ke jmenování synodním delegátem. Pouze pokud by zjistila nějakou zásadní překážku pro jmenování, dotyčného kandidáta nedoporučí. Konečné rozhodnutí o jmenování či nejmenování takto vybraných kandidátů je na diecézním biskupovi.
10. **Náhradník:** V případě nutnosti bude stejným způsobem vybrán náhradník, který delegáta zastoupí, **jestliže zvolenému v účasti zabrání nějaká překážka.**
Zde ještě uvažujeme, jestli náhradníka nezvolit předem – zároveň s delegátem – protože ten proces je dost náročný a nemusí být časově zvládnutelný v případě náhlé indispozice.
11. **Uhrazení nákladů:** Náklady spojené s účastí delegáta na slavení synody budou uhrazeny z rozpočtu.

Účastníci diecézní synody

Účastníky synody v širokém slova smyslu jsou všichni členové Božího lidu žijící na území plzeňské diecéze; ti se do synodního procesu zapojují do širokých konzultací ve farnostech a dalších komunitách, střediskách života či prostorech života a služby v celé plzeňské diecézi.

Delegáty synody s hlasovacím právem (**celkem cca 100**) jsou (srov. *Instrukce* III a dle kán. 464 CIC):

- **Z titulu funkce (18)**
 - diecézní biskup (1) / generální vikář (1) / soudní vikář (1) / okrskoví vikáři (7)
 - členové kněžské rady (8 z celkem 11, ale z toho jsou 2 vikáři a 1 generální)
- **Na základě volby (cca 64)**
 - farníci vybraní (potvrzení) diecézní pastorační radou z kandidátů zvolených spojenými pastoračními a ekonomickými radami sídelních a excurrento spravovaných farností (cca 50)
 - jeden kněz z každého (dvoj)vikariátu zvolený všemi k pastoraci v tomto (dvoj)vikariátu formálně ustanovenými duchovními; ke každému takovému knězi je zároveň stejným způsobem zvolen další kněz, který jej zastoupí, jestliže prvnímu zvolenému v účasti zabrání nějaká překážka (**7**)
 - vyšší představení (či jejich delegáti) řeholí a společností apoštolského života se sídlem komunity v diecézi (dominikánky, salesiánky, křížovky, františkánky, premonstráti, lazaristé,

trapisté, dominikáni, františkáni, paulíni, saleziáni, obláti, ne nutně křížovníci), a to po jednom zástupci za každou řeholi, z níž se nikdo neúčastní z jiného titulu, tj. **až 13, ale spíše jen 7)**

- **Jmenování biskupem (do celkové stovky, tj. cca 18)**

Zvolené delegáty doplní biskup (příp. po konzultaci s DPR a KR) tak, aby byla synoda dostatečně pestrá a zrcadlící různé spirituality a subkultury v diecézi – skupiny doporučené ke zvážení:

- emeritní biskup a synodní tým; synodní poradci a spolupracovníci
- členové diecézní pastorační rady
- stálí jáhnové, pastorační asistenti, katecheti
- mladší křesťané
- pracovníci či dobrovolníci Charity a lidé pracující v církevním školství
- někteří ze zástupců spolků, hnutí a sdružení působících v diecézi

Delegáti synody se mají vybírat tak, aby „byla opravdu zobrazena část Božího lidu, která tvoří diecézi, se zřetelem na různé územní části diecéze, na sociální podmínky a povolání, jakož i na účast na apoštolátě, jakou mají jednotlivci sami nebo ve spojení s jinými“, přičemž je třeba dbát na to, aby se tito věřící vyznačovali „pevnou vírou, dobrými mravy a moudrostí“ a aby jejich život odpovídal „regulérní kanonické situaci“ (srov. Instrukce II.3.1 a kán. 512 § 2).

Hosté (3) – představitelé církvi na území diecéze

Expertní spolupracovníci (cca 17) – lidé zajišťující např. teologickou a právní reflexi textů, redakci dokumentů, facilitaci malých skupin, či moderaci celého synodního procesu během shromáždění.

Celkem účastníků generálních shromáždění: 100 hlasujících + 20 nehlasujících

Tým

„Biskup má od samého počátku ustavit přípravnou komisi. Biskup vybírá členy přípravné komise z kněží a ostatních věřících, kteří vynikají pastorační prozíravostí a odbornou způsobilostí, a snaží se o to, aby tito členové, pokud možno, odráželi rozmanitost charismat a služeb Božího lidu v diecézi. Mezi nimi by měli být někteří odborníci na kanonické právo a liturgii.“ (Instrukce III.B.1)

„Úkolem přípravné komise bude pomáhat biskupovi zejména při organizaci a přípravě synody, při vypracovávání jednacího řádu, při určování a zpracování otázek, které mají být účastníkům synody předloženy ke zvážení, a při výběru a jmenování účastníků synody. Setkáním přípravné komise předsedá sám biskup nebo, v případě že mu v tom něco brání, jím určený delegát.“ (Instrukce III.B.1)

- **Koordinační tým:** Petr Hruška, Jana Černá, Jindřich Fencel (Vlastimil Kadlec)
- **Přípravná komise:**
- **Synodní experti:**
- **Synodní spolupracovníci:**
- **Synodní delegáti**
- **Diecézní a farní rady:** KR / DPR / ERD / PRF / ERF

Podněty k diecézní synodě z diecézní pastorační rady

- Někteří členové ocenili konkrétní příklady otázek, které by v rámci daných témat měly být řešeny, a doporučovali, aby tyto příklady byly komunikovány, jako např.
 - zda kněžími obsazovat lidnaté farnosti a ostatní prohlásit za misijní území, nebo zda kněze – třeba z Plzně – rozprostřít do ostatních neobsazených farností;
 - zda vsadit na dobrovolnickou spolupráci s farníky, nebo zda spíše hledat finanční zdroje na zaplacení full-time pastoračních asistentů či katechistů;
 - jak to bude s „nedělní povinností“ ve farnostech, kde nebudou mše svaté apod.
- Z více stran zaznělo volání po otevřenosti Duchu svatému a potřebě modlitby, což bylo rozvinuté důrazem na „spirituální dimenzi“ celé synody, jejího „slavení“, což má být podpořeno duchovním doprovázením celého synodního procesu.
- Z více stran zaznělo volání po konkrétních materiálech, na jejichž základě by ve farnostech mohly už od začátku probíhat konkrétně zaměřené konzultace („aby se to nerozplizlo“).
- Zaznělo povzbuzení, abychom se vyvarovali určitého „elitarismu“, kdy by se diecéze rozdělila na ty „angažované“ a na ty „pasivní“.
- Byla připomenuta důležitost návaznosti na celosvětovou synodu, na zápisy ze synodních skupinek a na konzultační procesy, které byly její součástí či jí v diecézi předcházely.
- Byla vznesena otázka po roli farních synodních koordinátorů, kterou bude třeba vyjasnit.
- Zazněl pokus o jednoduché shrnutí jednotlivých podtémat: (1) život a jazyk; (2) kněží a laici; (3) peníze a majetek.
- TH vyjádřil své přesvědčení, že synoda bude stát na nadšencích + pastoračních radách + jmenovaných delegátech.
- TH se pokusil lapidárněji vyjádřit příliš „teologické“ formulace v návrhu témat:
 - (1) Jak žít uprostřed dnešní společnosti;
 - (2) Jak tento život organizovat s klesajícím počtem kněží;
 - (3) Jak tento život financovat.

Podněty z DPR mimo synodu

- Povzbudit pastorační rady, aby ve svých farnostech vnímaly jak celosvětovou, tak místní pastorační situaci a pomáhaly farářům s jejím promítnutím do modlitby věřících při slavení eucharistie, zvláště modlitby za děti, mladé lidi a rodiny.
- Povzbudit pastorační rady ke konkrétním iniciativám farností k modlitbě za vlastní kněze.

14.50 Závěr: Vyslání na diecézní synodu

**Diecézní
synoda**

2024 2026